

§ 149

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Veronika Honkasalon ym. talousarvioaloitteesta koskien kulttuuritoimialan avustustason nostoa sekä kulttuurin rahoituksen kokonaisselvityksen tekemiseksi

HEL 2020-003304 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää taiteen ja kulttuurin rahoituksen kehittämistä tärkeänä tavoitteena. Lautakunta näkee, että avustustaso tulee arvioida osana koko toimialan kehittämistarpeita. Lautakunta ei kannata taiteen kentän rahoituselvityksen tekemistä ehdotetulla tavalla. Lautakunta pitää hyvänä ja tarpeellisena yhteistyön tiivistämistä eri rahoitusmuotojen ja niiden vaikutusten selvittämiseksi

Toimialan talousarvioehdotukseen tulee sisällyttää uusi avustusraha kulttuurin ja taiteen alan vanhustyön hankkeisiin. Määräraha osoitetaan Helsingin käyttöön tulevista valtionperintörahoista, jotka tähän mennessä on suunnattu vain sosiaali- ja terveystoimialalle. Lisäraha vapauttaa osaltaan taide- ja kulttuuriavustuksia muuhun taiteen tukemiseen ja vahvistaa Helsingin kulttuurista vanhustyötä. Määräraha on ensimmäisenä vuonna suuruudeltaan 300 000 euroa.

Vuoden 2020 taide- ja kulttuuriavustuksia kohdennettiin koronapandemian ylimääräisenä pika-avustuksena 98 toimijalla 177 500 eurolla ja monien suurempien avustusten käyttötarkoitusta on muutettu matalalla kynnyksellä ja avustusten käyttöaika on jatkettu vuodelle 2021. Lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on päättänyt hyväksyä enintään 3 miljoonan euron suuruisen määrärahan kohdennettavaksi taide- ja kulttuuritoimijoille koronapandemiasta palautumiseen. Määrärahaa saa käyttää vuosina 2020–2021. Rahoitus toteutetaan talousarvion ylityksenä ja se heikentää toimialan kuluvan vuoden katetta.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei pidä taiteen kentän rahoituksen kokonaisselvitystä tarkoituksenmukaisena Helsingin kaupungin resursien käyttönä. Sen sijaan tietoon perustuvan päätöksenteon jatkuva kehittäminen on kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tavoitteiden mukaista ja sitä edistetään eri tavoin.

Taide ja kulttuuri on hyvä nähdä osana laajempaa ja laajasti toisiinsa vaikuttavaa ekosysteemiä ja Helsingillä on luovien alojen kansallisena keskuksena erityisasema. Helsingissä asuu ja työskentelee arviolta

noin 40 prosenttia kaikista taideammateista toimivista Suomessa. Helsingissä sijaitsevat merkittävät kansalliset kulttuuri- ja taide-instituutit, oppilaitokset ja korkeakoulut, jotka tarvitsevat tuekseen elävää, monimuotoista taiteen ja kulttuurin toimijakenttää ja yleisöjä. Luovat alat työllistävät myös arviolta 30–40 000 ihmistä pääkaupunkiseudulla ja luovat alat tuottavat myös muita kerrannaisvaikutuksia ja tulovirtoja.

Taiteen ja kulttuurin julkisen rahoituksen rakenteisiin ja tasoon vaikuttavat myös monet kaupungin toimista riippumattomat tekijät, kuten esittävien taiteiden valtionosuusjärjestelmän uudistaminen, koronapandemiasta johtuva yksityisten säätiöiden osinkotuloihin perustuvien avustuksiin käytettävien tuottojen väheneminen sekä valtion keskeisenä rahoituslähteenä olevan veikkausvoittovarojen tuoton väheneminen. Myös yleisö koskevat rajoitukset ja kysynnän merkittävät muutokset vaikuttavat kokonaiskuvaan.

Lisäksi eri kaupungit määrittelevät ja tuottavat kulttuuria monilla eri tavoilla ja vertailukelpoisen tiedon tuottaminen ei ole yksiselitteistä tai yhteismitallista. Pelkkien julkisten kustannusten vertailu ilman esimerkiksi vaikutusten arviointia voi myös tuottaa kapean kokonaiskuvan.

Kuntien kulttuuritoiminnan tiedon kehittäminen edellyttää riittävää resursointia sekä tiedon systematisointia ja digitalisointia. Keskeisten toimijoiden kuten opetus- ja kulttuuriministeriön, Cuporen (kulttuuripoliitiikan tutkimuskeskus), Kuntaliiton, Tilastokeskuksen ja Taiteen edistämiskeskuksen tuottama tieto on saatava tehokkaammin palvelemaan kuntia, valtiota kuin alueellisia toimijoita. Mainitut toimijat ovat jo tehneet yhteistyötä ja suunnitelleet tietopohjan kehittämistä. Kuntaliitolla ja Cuporella on ollut yhteisiä tiedonkeruuhankkeita jo aiemmin, ja Taiteen edistämiskeskus on kehittämässä aluetietoperustaa.

Kuntaliitto on tehnyt kuntien kulttuuritoiminnan ja talouden vertailutiedonkeruuta yli 10 vuoden ajan sekä kulttuurin indikaattorityötä yhteistyössä Cuporen ja kuntien kulttuurijohtajien verkoston kanssa (suurimmat 24 kaupunkia). Kunnat ovat käyttäneet vertailutietoja mm. toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä. Kansallisesti tiedot 24 suurimman kaupungin kulttuurikustannuksista ja toiminnasta ovat tarjonneet tietoa kulttuuriin kohdistetuista satsauksista ja painopisteistä kunnissa. Cupore on analysoinut vertailutietoja ja vastannut tulosraporttien kirjoittamisesta. Tämä vertailutyö on kuvatussa muodossa päättynyt ja se on korvaamassa uusimuotoinen yhteistyö työnimeltään kulttuurin tietoperustahanke.

Helsinki on mukana kulttuurin tietoperustahankkeessa, jota suunnitellaan Kuntaliiton ja Cuporen ohella yhteistyössä kulttuurijohtajien verkoston kanssa. Kuntaliiton koordinoimassa hankesuunnitelmassa voi-

daan hyödyntää jo tehtyä tiedonkeruuta niin, että kustannus- ja toimintatietojen ohella kerätään kävijätietoja ja huomioidaan kulttuuritoiminnan liittyvät ajankohtaiset tietotarpeet, esim. avustukset, harrastustoiminta, tapahtumat sekä taiteen käyttö sosiaali- ja terveystaloudissa. Hanke koskisi kaikkia kuntia. Lisäksi Helsinki kehittää tietoon perustuvaa päätöksentekoa eri tavoin.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Tommi Laitio, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja, puhelin: 310 89045
tommi.laitio(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, kulttuuritoimialan avustustason nosto ja kokonaisuudistuksen luominen, Honkasalo Veronika

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa valtuutettu Veronika Honkasalon ja 14 muun valtuutetun allekirjoittamasta talousarvioaloitteesta kulttuuritoimialan avustustason nostoksi ja kokonaisuudistuksen luomiseksi. Aloite kokonaisuudessaan on liitteenä. Talousarvioehdotuksen laatimisohjelmien mukaisesti lautaja johtokuntien on käsiteltävä talousarvioaloitteista annettavat lausunnot samanaikaisesti talousarvioehdotusten kanssa.

Talousarvioaloitteesta ei ole pyydetty lausuntoa muilta lautakunnilta.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Tommi Laitio, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja, puhelin: 310 89045
tommi.laitio(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, kulttuuritoimialan avustustason nosto ja kokonaisuudistuksen luominen, Honkasalo Veronika

22.09.2020

Asia/5

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 08.09.2020 § 134

Postiosoite

PL 51400
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite

Fredriksberg, Konepajankuja 3
Helsinki 00510

Puhelin

+358 9 310 1060

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566